

Jméno a příjmení:

1	2	3	4	5	6

4A. zkoušková písemka NMAI059 Pravd. a Stat. 1 – 26.6.2023

Na každý papír napište číslo příkladu a svoje příjmení.

Na tento papír můžete rovněž napsat vybraný pseudonym, pod kterým budou uveřejněny vaše výsledky. (Jinak budou s vašimi iniciálami.) Zadání rovněž odevzdejte (bude k dispozici na webu).

Nepište více příkladů na stejný papír!

Na vypracování máte **150 minut**.

Při práci nejsou povoleny žádné kalkulačky, počítač, mobily, ... (Mobilům prosím předem vypněte zvonění.)

Pokud by se ve výsledku vyskytovaly výrazy, které se bez kalkulačky špatně počítají, nevyčísľujte je: $137 \cdot 173$ je stejně dobrá, ne-li lepší odpověď, než 23701.

Podrobně zdůvodněte všechny výpočty.

Můžete využívat jeden (vlastnoručně napsaný) tahák o formátu A4.

Po opravení písemky bude všem navržena známka 1, ..., 5. Tuto si můžete při ústní části vylepšit o jeden stupeň – tj. 4 lze zlepšit na 3, ale 5 znamená neúspěch u tohoto termínu zkoušky. Ústní část zkoušky může probíhat nejlépe zítra odpoledne.

Možná se vám budou hodit následující tabulky

x	-2	-1.5	-1	-0.5	0	0.5	1	1.5	2
$\Phi(x)$	0.023	0.067	0.159	0.309	0.5	0.692	0.841	0.933	0.977

0.9   0.95   0.975   0.99

$\Phi^{-1}(t)$ 1.281552 1.644854 1.959964 2.326348

$\Psi_2^{-1}(t)$ 1.885618 2.919986 4.302653 6.964557

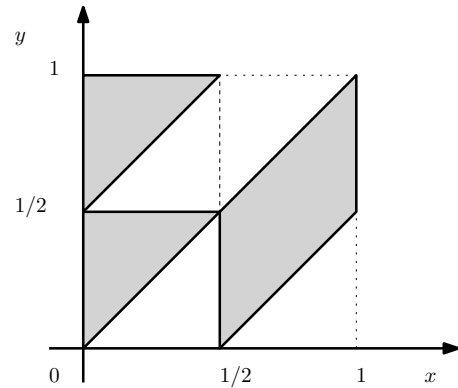
$\Psi_3^{-1}(t)$ 1.637744 2.353363 3.182446 4.540703

$\Psi_4^{-1}(t)$ 1.533206 2.131847 2.776445 3.746947

Podrobně zdůvodněte všechny výpočty!

1. (10 bodů) Sdružená hustota n.v. X, Y je rovna konstantě c pro šedou oblast na obrázku a nule jinde.

- Určete hodnotu c .
- Jaká je $P(X + Y < 1)$?
- Jaká je $P(X < Y)$?
- Jaké je marginální rozdělení veličin X, Y ?
- Určete $\mathbb{E}(Y \mid X = 1/4)$.
- Určete $f_{Y|X}(y|1/4)$.
- Jsou X a Y nezávislé?

2. (10 bodů) V parku běhají tři psi, Alex, Ben a Charlie. Jejich pán jim hází míček (jeden pro všechny tři dohromady). Míček chytí Alex s pravděpodobností 0.5, Ben s pravděpodobností 0.3 a Charlie 0.2. Celkem byl míček vyhozen stokrát (a pak stokrát chyčen jedním ze tří psů a zase vrácen pánovi). Označme A, B, C počet, kolikrát míček chytil Alex, Ben a Charlie.

- Určete $\mathbb{E}(C)$ a $P(C = 10)$.
- Jsou veličiny A, B, C nezávislé?
- Určete $P(A = 40 \& B = 40 \& C = 20)$.
- Jaká je pravděpodobnost, že Charlie míček poprvé chytil při padesátém hození?

3. (10 bodů) Nechť $X, Y \sim U(0, 1)$ a X, Y jsou nezávislé náhodné veličiny. Označme $A = \min(X, Y)$ a $B = \max(X, Y)$.

- Určete distribuční funkci B .
- Určete hustotu B .
- Vypočtěte $\mathbb{E}(B)$.
- Určete $\mathbb{E}(X)$, $\mathbb{E}(Y)$ a $\mathbb{E}(A)$.
- Spočtěte $\text{cov}(A, B)$.

4. (10 bodů) (a) Definujte pojem nezávislé náhodné veličiny (spojitý případ, dvě veličiny). Uveďte obě ekvivalentní formulace.

Rozhodněte, zda existují nezávislé X, Y takové, že $X \sim N(0, 1)$ a $Y \sim N(0, 2)$. Pokud ano, jakých hodnot může nabývat $\mathbb{E}(X \cdot Y)$ a $\mathbb{E}(X \cdot Y^2)$.

(b) Uvažme pravděpodobnostní prostor $\Omega = \{1, 2, 3\}$ a definujme náhodnou veličinu X , která na Ω nabývá hodnot po řadě $-1, 0, 1$ a Y , která nabývá hodnot $0, 1, 0$.

Určete korelaci X a Y . Rozhodněte, zda jsou X a Y nezávislé.

5. (10 bodů) Vyslovte Centrální limitní větu. Vysvětlete, k čemu se hodí.

6. (10 bodů) Napište a dokažte vzorec pro pravděpodobnost obdélníka pomocí sdružené distribuční funkce.